

Jona, als Gods kind overboord (V)

Prediking over Jona 1: 14- 15

‘Toen riepen zij tot den HEERE, en zeiden: Och HEERE! laat ons toch niet vergaan om dezes mans ziel, en leg geen onschuldig bloed op ons; want Gij, HEERE! hebt gedaan, gelijk als het U heeft behaagd’. En zij namen Jona op, en wierpen hem in de zee. Toen stond de zee stil van haar verbolgenheid.

Liturgie:

Psalm 38 : 1

Psalm 119 : 77

Psalm 38 : 2, 3, 4, 8 en 9

Psalm 85 : 1, 4

Psalm 103 : 1

Schriftlezing 1 Corinthe 1:17-31

Gemeente,

De laatste keer hebben wij gesproken over de ontmaskering van Jona. Hij stond voor God en de mensen te schande. Maar zie, toen kwam eruit wat erin zat! Immers toen beleed hij een Hebreër te zijn en de God van de hemel en de aarde te vrezen. Zo stond hij voor de zeelieden, die hem nauwkeurig ondervroegen: Wat zullen wij doen, opdat de zee stil worde? Toen heeft Jona het oordeel over zichzelf geveld en gezegd: ‘Werp mij overboord en de zee zal stil worden’. Jona werd vernederd en het recht Gods werd erkend.

Nu lezen wij in vers 13: ‘Maar de mannen roeiden om het schip weder te brengen aan het droge, doch zij konden niet. Want de zee werd hoe langer hoe onstuimiger tegen hen’. Daaruit blijkt dat deze zeelieden het offer weigerden. Want in Jona zagen wij een beeld van de Heere Jezus, Wiens levensovergave de redding betekent van vele anderen. Jona is een en andermaal een *schaduw* van de Heere Jezus in Zijn plaatsvervangend offer. Daar is geen andere weg tot redding dan de weg van het *verliezen* van zichzelf! Van het vertrouwen niet op eigen werk, maar van het vertrouwen in Gods werk in Zijn Zoon. Het is de doorgaande leer van de Heilige Schrift: sterven om te leven, ondergaan om op te staan, verliezen om te winnen, afstaan van eigen werk en geheel in gaan in het werk van een Ander. In Jona staat als in schaduw Christus voor hen. Maar zij weigeren dit offer. Zij verwerpen dit plaatsbekledend offer.

Zie gemeente, daarom mogen wij in deze roeiende zeelieden een beeld zien van een mens, die in plaats van in te gaan op dat enig offer, eigen werk stelt in plaats van het werk des Heeren. Hierin wordt uw en mijn hart blootgelegd, hoe het altijd in eigen werk probeert in de plaats van in 's Heeren werk; het verschuiven van eigen liefde tot de dienst des Heeren naar de liefde Gods die beslissend is. Daarom wordt het moeilijke gekozen boven het gemakkelijke, het werk boven de genade. Is dat uw beeld? Peigert u nog steeds af om met uw boot in de haven der genade te komen? Roeit u wat u kunt om door uw inspanning en tranen binnen te varen? Is het nog immer storm in uw leven, omdat u het enige en alles betalend offer verwerpt? Vrome werken zijn de grootste vijanden van de genade. De Farizeeën hebben de Heere Jezus dodelijk gehaat, omdat Hij hen het tekort van alle menselijke inspanning toonde en Zichzelf ervoor in de plaats stelde. De rechtvaardige heeft altijd uit zijn geloof geleefd. Zalig worden, behouden worden is alleen mogelijk en werkelijk door af te staan van ons eigen werk en in te gaan in Gods werk! Door de werken der wet zal niemand rechtvaardig zijn voor God, maar wij zijn verdoemelijk voor Hem.

Daarom werkt God allerlei stormen achter ons aan in tijden van ontdekking en van grote nood, omdat alle pogingen tot zelfbehoud buiten de weg van het enige offer worden tenietgedaan. Hoevelen zijn er ook niet onder ons, die al in noodlottige cirkels ronddraaien. Zij tobben met hun

zonden. Zij slaan aan het bidden. Zij geraken tot de strijd met de zonde, maar zij komen telkens weer op hetzelfde punt terecht. Er is geen omkomen met zichzelf en geen aanvaarding van het enige en al genoegzame offer in leven en in sterven. Want *alleen* het bloed van Jezus reinigt van alle zonden! Zonder bloedstorting is er geen vergeving! Daar is toch geen andere weg? Elke andere weg voert ons tot de werken van ons of van anderen. Maar de rechtvaardige zal uit zijn geloof leven. Daarom laat God roeien en almaar meer roeien, terwijl het vasteland steeds meer uit het gezichtsveld verdwijnt. Want met al onze pogingen komen wij er niet dichterbij, maar steeds verder af. Steeds meer wijkt het zaligmakend Evangelie uit het gezichtsveld, naarmate wij pogingen doen om de genade met ons werk te verenigen. Daarom is het een gezegende les, wanneer wij ontdekken, dat wij niet verder kunnen. Dat weten wij pas als wij doodgewerkt zijn, en niet eerder. Anders is het napraterij en is er geen leven. O, die worsteling om zichzelf kwijt te raken aan de Heere!

Was het dan in deze schepelingen niet te prijzen, dat zij een mensenleven wilde sparen? Ach zo menselijk bezien wel. Maar wat hebben wij aan menselijke maatstaven? Al zijn de pogingen om buiten de weg van het offer te geraken zo schoon, het zal niet gelukken. De Heere neemt wel dergelijke maatregelen, dat allen, die Hij tot de genade van Christus roept aan het eind komen. Hoevelen ook zichzelf een valse troost toe-eigenen, waar de Geest des levens werkt, gaat het zwaard de ontdekking wel dieper door. Daar laat de Heere het wel zo waaien, dat alles tegen is. Immers wij lezen, dat de wind hoe langer hoe onstuimiger tegen hen werd. Hoe meer wij tegen God en Zijn recht in worstelen, hoe meer Hij ons Zijn heiligheid en Zijn gerechtigheid ontdekt. Want de Heere wil dat wij *proefondervindelijk* weten een en andermaal, dat het heil des Heeren is! Daarom laat de Heere stormen van ongerechtigheid waaien in ons hart, daarom laat hij de eigengerechtigte zien, dat er diepten van verlorenheid in zijn hart zijn, waarvoor Hij gruwet. Daarom drijft Hij af van alles daarop wij steunen willen buiten het enige offer. Daarom werpt Hij neer alles wat hoog is en verbrijzeld ons eigen hart en onze hoogmoed en werkt ons in het stof des doods. Genade zal eeuwig *genade* blijven! Christus, hoewel het eerst verkondigd, is altijd de laatste toevlucht van het hart, dat in baarlijke nood is. Zalig worden is in de eerste plaats *loslaten*. Onze geestelijke gezondheid is te vergelijken met onze lichamelijke gezondheid. Er wordt meer bereikt met *laten* dan met *doen*! Zo is ook de smeking vanmorgen: laat u met God verzoenen! *Dat* wij ons laten zaligen betekent afstaan van eigen werk en de Heere laten werken.

Laat dan de stormen waaien! De Heere wil er in verheerlijkt worden! De Psalmen zijn vol van aangrijpende gebeden van mensen in nood. 'Toen riepen zij tot de Heere'. Dat is het *laatste* en het behoort het *eerste* te zijn! Lees de Psalmen 38 en 42. Roepen. Dat is niet maar zo een gelegenheidsgebed. Maar een vurig smeekgebed uit de nood tot God. Gelukkig wanneer de vorm van het gebedsleven bewaard wordt in ons leven. Maar hoe vaak is er de vorm zonder het wezen. Gelukkig wanneer de vorm gevuld wordt met het wezen. Wanneer de nood ons tot het ware roepen brengt. Zij riepen tot de Heere. Wat is dat groot! Eerst riepen zij tot hun afgoden. Nu verandert dat door de prediking van Jona. Met onnavolgbare majesteit had het woord van Jona indruk gemaakt op deze mensen. Hun goden verdwenen uit hun gezicht, de levende God werd aangeroepen. Och Heere! Dat is het uit klagen van onze nood aan de boezem van God, bij het geen woorden kunnen vinden. Dat wegzinken met zichzelf en dat uitsnikken van de nood. Hizkia piepte als een zwaluw en hij kirde als een duif. Zo weet elk, die van God geleerd wordt te spreken van tijden, waarin de nood zo hoog steeg, dat krachten bezweken, dat alle hoop ontviel, dat alles werd toegemuurd, en het gebed in de benauwdheid werd geboren. Daarvan zijn de Psalmen vol van.

Een ware zucht zo is het wel eens gezegd is meer dan honderd woorden. Dat is waar. 'Och Heere genees mijn ziel, zegt er een. 'Och Heere red mijn leven, zie hoe mijn beenderen beven'. 'Och Heere, God des hemels en der aarde, Gij grote en vreselijke God, die het verbond en de goedertierenheid houdt, die die Hem liefhebben en Zijn geboden houden, laat toch Uw oor opmerkende zijn en Uw ogen open zijn om te horen naar het gebed van Uw knecht', zegt Nehemia. Zo bad ook Daniel. Zo is het zo vaak in de Schrift. U hoort daar mensen zuchten tot God. Niet opgelegd, maar waarachtig. Ja zelfs de Heere neemt dit woord over en zegt dit een en andermaal: och dat zij naar Mij geluisterd hadden. Hier is het van de mens in zijn barenende nood.

'Och Heere', zo zeggen deze mensen, 'laat ons toch niet vergaan om dezes mans ziel. En leg geen onschuldig bloed op ons'. Zij vragen verschoond te blijven van de goddelijke wraak, die hen treffen zou wanneer zij deze onschuldige man overboord zouden werpen. Hij had tegen hen niets gedaan. Maar naar de goddelijke aanwijzing was hij de schuldige en zou zijn offer voor hen de redding betekenen. Daarom wijzen zij in hun gebed de Heere erop, dat de *Heere* heeft gedaan, gelijk als het Hem heeft behaagd. God had hem aan gewezen. Wij staan vol verbazing over deze zeelieden. Toch komt het in hen niet op zichzelf met Jona te veroordelen. Het komt niet in hem op te zeggen: wij hebben met u gezondigd door deze levende God van hemel en aarde te miskennen. In zekere zin vertonen zij anderzijds het beeld van de overpriesters en Schriftgeleerden die in hun woordvoerder Kajafas van oordeel waren, dat het beter was dat een man stierf voor het gehele volk. De Joodse leiders die van het Woord Gods af wilden zijn. Hoezeer het waar is, dat de Heere door Kajafas Zijn raad volvoerde. Zo is het ook waar, dat zij Hem overleverden om van Hem af te zijn. Van God af. Wij kunnen wel hele gesprekken houden van de bekering van deze scheepslieden, maar daarover zegt ons de Schrift geen woord. Velen doen een gebed in de storm, werpen het Woord Gods overboord, en gaan tot hun eigen leven terug. Hier aanvaarden zij het offer. Om welke reden dan ook. Jona heeft zich aangeboden, maar werpt zichzelf niet overboord. Hij wacht totdat zij hem opnemen. Hierin is hij een treffende schaduw van de Heere Jezus. Immers Hij stortte Zichzelf niet in de zee van de toorn Gods. Maar liet Zich beetpakken. Ja Hij bood Zichzelf aan. Als een schaap dat stom is voor het aangezicht Zijner scheerders. Hij was stervensbereid. Zo deed Hij Zijn mond niet open.

Maar Jona als schaduw van Christus ging de zee in. Zie, zij pakken hem op. Een twee drie vier man. Hup daar gaat Jona! Wat een ontzettend ogenblik! Daar verdwijnt hij. Een grote plons en weg is hij. De zeelieden beven. Maar Jona wat zal er om gegaan zijn in zijn hart. Dat is niet te beschrijven. Alleen maar te doorleven. Jona gaf het beste dat hij had. Hij gaf zijn *leven*, zichzelf! Hij offerde zichzelf op. Hoe: alleen door het geloof! Jona kon niets zien onder water. Hij zonk als een baksteen. Jona kon niet zien dat er ergens een vis was die hem zou opslokken. En als hij er ook al aan gedacht heeft, dan is het niet tot zijn behoud geweest, maar alleen maar tot zijn ondergang. Maar Jona zag alleen maar God voor zich. Jona, en dit is het geheim, was van zichzelf af. Hoe het met hem zou gaan was van de tweede rang, maar God zou God blijven. Dat is gemeente voor u en mij de grote les vanmorgen.

Want wat bij Jona om eigen schuld gebeurde, dat overkwam Christus door onze schuld. Immers Christus liet Zich niet alleen beetnemen, maar Zich ook werpen in de zee van de smart en het lijden. Is dat te beschrijven? Nee, dat is nooit te beschrijven! Hij ging een geheel enige weg. Alles wat de profeten en de apostelen voor Hem hadden geleden, werd in Hem geheel en enig vervuld. Hij is de grote Man van smarten. Hij is in de Godverlatenheid ingedaald. Hij heeft geleden wat niemand heeft geleden. Een worsteling zo groot en zo diep. Maar onder de wateren van de toorn Gods heeft Christus het uitgeroepen: God is God! En zo is het ook met de ter dood veroordeelde mens. Immers onze wortelzonde is, dat wij onszelf sparen. Maar gemeente, wanneer de wet ons vervloekt, wanneer stormen van zonde achter ons gaan, wanneer machtige winden van bestraffing op ons aandringen, wanneer ook mensen zich tegen ons opmaken, omdat wij niet gehoorzaam geweest zijn aan het Woord der genade, wanneer wij eraan moeten, dan weten wij onszelf niet gespaard. Wee ons wanneer wij ons in onze ongerechtigheid handhaven. Wederom wanneer wij onszelf liever hebben dan de Heere.

Wij zullen onszelf en de onzen alleen maar dieper in het ongeluk brengen, maar God wordt gerechtvaardigd in Zijn oordelen. God krijgt gelijk in Zijn wet. Wij moeten onszelf geheel prijsgegeven, met al onze werken en met al onze vroomheid!

Misschien zegt iemand: dan heb ik niets meer en verzink ik geheel in de afgrond der hel. Weet dan dat er geen andere weg is tot de Heere. Hij wil en zal gerechtvaardigd worden in Zijn oordelen. Gods recht en Gods waarheid zal bestaan. Zichzelf veroordelen en zichzelf wegwerpen is de genade die ons gepreekt wordt. De Heere weet alleen wat nodig voor ons is. Daarom is ons nodig dat wij afgestoten worden van het schip van ons zelfbehoud, van eigen willen en van eigen lopen. Dat ziet er vreselijk uit. Vergaan met onszelf wil niemand uit zichzelf. Het behoud van de zondaar ziet eruit als met kaken van een zeemonster. Dan worden wij afgestoten van onszelf, afgesneden van al ons werk. De zee der genade die zich aan ons voordoet als een kolkende massa, is de zee van Gods eeuwige ontferming. Daarin is de Heere met Zijn Woord, met Zijn Geest, met het volle Evangelie van de zaligheid. Daar waar het afschuwelijk is te verkeren, daar waar wij God niet zien en ons zelf niet kunnen bewegen, daar waar alle hoop ons ontvalt, is de Heere. 'Zijn pad is immer in de zee en Zijn pad is in grote wateren. Daar worden Zijn voetstappen wel bekend'. Daarom overboord eenmaal, andermaal, telkens opnieuw! Want Jona ging als Gods kind overboord. Hij werd geen kind van God door deze hellevaart, maar was een kind van God die een enorme verdieping in zijn geestelijk leven doormaakte. Immers werd zijn bekering doorgezet zodat hij wellicht van een tweede bekering mocht spreken. Hoe dat ook zij, het behoort tot het wezen van een waarachtige bekering dat wij *vergaan* met onszelf! Niemand mene: ik ben al zo lang de Heere vrezende, of dat gebeurde toen en toen. Nee, overboord andermaal! Al zijn er zaken, die nooit meer precies zo terugkomen.

Wij laten Jona even los en kijken naar de zeelieden. Toen stond de zee stil van haar verbolgenheid. Wat een overgang! Eerst was de zee als een razende opgezweept. Toen was de zee stil. Wat een zegen voor deze mensen. Gods toorn was bevredigd. Het offer was gebracht. Toen... ! Dat is de stilte na de storm. Stil werd het op Golgotha toen Christus in het graf werd gelegd. De storm was uitgeraasd. Stil wordt het ook in uw en mijn hart, wanneer wij God liever krijgen dan onszelf. Stil wanneer ons de wondere liefde Gods verklaard wordt in de Zaligmaker. Stil wanneer wij worden gedragen en omvangen door handen van eeuwige ontferming en het oog wordt geopend voor de lijdende en de stervende Christus aan het kruis. Dat is de stilte van de sprakeloze verwondering van het hart dat uitsniakt: 'Mijn Heere en mijn God'! Dat is de stilte met de voorsmaak van het eeuwig leven. Nee, dit is het eeuwig leven. Hier wordt de rust geschonken. Hier het vette van Uw huis gemaakt. Hier is de geloofsverbinding met Hem, die zegt: 'Hierheen wordt behouden alle gij einden der aarde'. Hier worden de afgronden van de toorn Gods veranderd in de afgronden van de liefde Gods. Immers onpeilbaar is onze val in Adam. Maar helemaal onpeilbaar zijn de diepten van de liefde Gods in de Heere Jezus Christus. Hier is een zee van ontferming waarin u zich baden mag! Want deze wateren zijn zo diep dat wij de diepte niet peilen kunnen. Hier is een vrede, die alle verstand te boven gaat. 'Gij vindt in gunst en niet in wraak Uw lust'. Een ogenblik is er in Zijn toorn, maar een leven in Zijn goedgunstigheid. Hier is de Christus Zelf die uit de diepten van de eeuwige toorn Gods is opgedoken en de diepten van de ontfermingen Gods in het gezichtsveld brengt. O die liefde Gods in Hem verklaard aan het hart! Die is niet te peilen! Dan is het: 'Loof den Heere mijn ziel en alles wat binnen in mij is, Zijn heilige Naam'. En deze rust is heerlijk! Het is met geen pen te beschrijven. In de bevindelijke uitwerking, in de vrucht heerlijk, maar vaak weer spoedig voorbij.

Het geloof hangt aan Christus. Hij is het. O zie Hem! Aanschouw Hem zondaar! Hij staat met uitgebreide armen. Hij is de Profeet van de eeuwige rust. Kent u Hem? Zonder Hem is het eeuwig verzinken in de diepten van de toorn Gods. Vreest u? Wat is uw uitzicht? Kom geef eens rekenschap. Vlucht met al uw schuld tot Hem. Want Hij zegt: 'Komt herwaarts tot Mij allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven'.

Amen